

2102 en het einde van de organisatie – Tomer Kedar

In 1930 schreef Keynes het artikel: 'Economic Possibilities for our Grandchildren'. Hij voorspelde dat wij nu gemiddeld 15 uur zouden werken. We zijn wel, 86 jaar later, ongeveer acht keer zo productief geworden, maar werken niet veel minder. In plaats daarvan hebben we de bullshit job uitgevonden (Graeber, 2013). Een bullshit job is een baan waarvan de persoon zelf vindt dat hij overbodig is. Het is lastig om voorspellingen te doen over een wereld die we zelf mede vormgeven. Er zijn allerlei scenario's mogelijk en veel dingen die we niet (kunnen) weten. Ik schets drie mogelijke scenario's voor de kinderen van mijn kleinkinderen, nog eens 86 jaar in de toekomst, voor het jaar 2102. De scenario's hebben één ding gemeen: HR bestaat niet meer.

Vrouwen nemen deel aan het arbeidsproces

Er zijn gigantische verschillen tussen organisaties in 1930 en organisaties in 2016. In 1930 werkten de meeste Nederlanders in de industrie, of landbouw. Nu werken zij in de dienstensector. Toen werd er ingeklokt, nu doen we aan 'het nieuwe werken'. Toen leefden mannen om te werken. Nu werken steeds meer mensen om te leven. Het belangrijkste verschil is echter dat tegenwoordig een groot deel van onze organisaties bevolkt wordt door vrouwen. Twee verrassende innovaties die hier sterk aan hebben bijgedragen: de anticonceptiepil en de wasmachine. Volgens statisticus Hans Rosling (2010) maakt de bevrijding van vrouwen de wasmachine de 'grootste uitvinding van de industriële revolutie'.

Spannende tijden

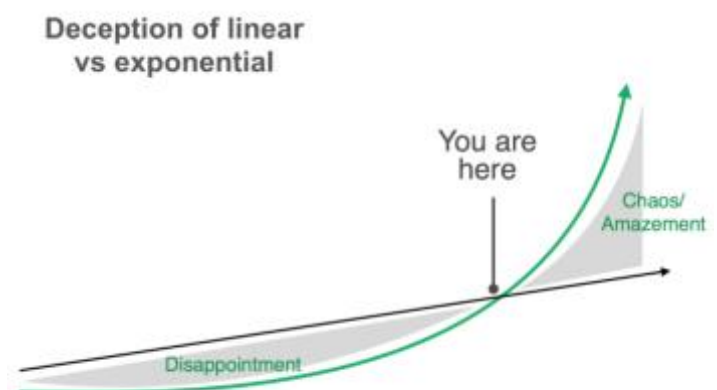
In 2016 is gelijkwaardige deelname en beloning van vrouwen in organisaties nog steeds een vraagstuk, maar we staan voor grotere uitdagingen. Het aantal mensen met burn-outklachten, depressie en angststoornissen blijft toenemen. Een diploma is geen garantie op een baan, maar kost wel veel geld. In de financiële sector volgende reorganisaties elkaar op. De gezondheidszorg begint te duur te worden. De grondstoffen raken op. De aarde wordt steeds warmer. Tegelijkertijd leven we in de veiligste tijd in de geschiedenis van de mens – ook al ervaren we dat anders (Pinker, 2012). Communicatie en informatie zijn vrijelijk beschikbaar. Armoede neemt af. We kunnen binnen een dag naar de andere kant van de wereld reizen. Men zoekt opnieuw naar houvast en zingeving die bij de kerk niet meer wordt gevonden. Hoe ziet de wereld eruit in 2102?

Scenario 1: Rust, reinheid en regelmaat

(Iemand zoals) Trump wint de verkiezingen en start getergd een kernoorlog. Rusland, Noord-Korea en Frankrijk doen enthousiast mee. Niemand overleeft het. Dit is ook het scenario waarin een hele grote meteoriet de aarde verplettert, de zeespiegel kilometers stijgt, we een nieuwe ijstijd krijgen en er collectief harakiri wordt gepleegd. Kakkerlakken scharrelen vrolijk rond. In de organisatie van 2102 is er geen stress. Eindelijk rust.

Scenario 2: exponentiële groei: artificiële intelligentie en robots

Artificiële intelligentie (AI) is nu al indrukwekkend, en dit soort ontwikkelingen groeien exponentieel. AlphaGo versloeg de wereldkampioen Go door een 'mensachtig' neurale netwerk in te bouwen en vervolgens oneindig veel wedstrijden tegen zichzelf te spelen en daar telkens van te leren. In 2102 hebben we AI's die AI's maken die slimmer zijn dan zichzelf. De organisaties zitten in de cloud, en geen mens is intelligent genoeg om te snappen wat er gebeurt. Er is genoeg (voedsel, ruimte, energie) voor alle mensen – daar hoeft niet voor te worden gewerkt. Mensen organiseren zich rondom vrije tijdsbesteding (kraterduiken op Mars, virtual reality gaming, seculiere zingevingsrituelen). De mensen die werken doen dat in de cloud in een hi-tech omgeving die volledig met hun persoon geïntegreerd is.

Scenario 3: co-creatie en de wet van de twee voeten

Er is een onvoorwaardelijk basisinkomen waarmee men in de behoeften kan voorzien. In 2016 werkten mensen om te leven. In 2102 leven mensen. Creëren is daar een onderdeel van. Mensen sluiten aan bij projecten waar zij van toegevoegde waarde kunnen zijn. Lokaal, nationaal, wereldwijd. De organisatie van 2102 faciliteert samenwerking. Als er materialen nodig zijn worden die 3D-geprint. Er zijn steeds meer expertise-makelaars die helpen om de juiste mensen bij elkaar te brengen. Organisaties hebben een gouden regel, 'de wet van de twee voeten' (Art of Hosting, 2016): als jij niet bijdraagt en niet leert, ga dan ergens heen waar je dat wel kan. In 2102 zijn er geen vaste rollen, is er geen hiërarchie in organisaties. Er zijn niet eens meer organisaties. Men organiseert zichzelf op basis van expertise, levensfase en interesse. Een leven lang leren is de norm. Kinderen haken vanaf jonge leeftijd aan bij projecten waar zij van kunnen leren en waaraan zij willen bijdragen. Aan het begin van de 22^e eeuw is autonomie het sleutelwoord.

Voorbij Keynes' stoutste dromen

Welk scenario ook uitkomt, de 40-urige werkweek is definitief voorbij. Het onderscheid tussen werk en vrije tijd is vervaagd, omdat we werk niet meer nodig hebben om te (over)leven. Zoals de wasmachine de innovatie was van de 20^e eeuw en daarmee bijdroeg aan de bevrijding van vrouwen zorgde, zo zal AI de innovatie zijn van de 21^e eeuw en daarmee bijdragen aan de bevrijding van alle mensen. 'De organisatie' wordt met uitsterven bedreigd. **HR bestaat niet meer.** Het vooruitzicht voor de achterkleinkinderen van Keynes' achterkleinkinderen is veelbelovend. Ik kijk nu al uit naar de 22^e eeuw.

Literatuur

Art of Hosting. (2016). Hosting collaboration. Opgevraagd van: <http://www.artofhosting.org/wp-content/uploads/2013/02/110000LindaJoyMitchellHostingcollaboration.pdf> op 10 oktober 2016.

Graeber, D. (2013). On the phenomenon of bullshit jobs. Opgevraagd van: Strikemag.org/bullshit-jobs op 10 oktober 2016.

Keynes, J. (1930). Economic possibilities for our grandchildren. Opgevraagd van: <http://www.econ.yale.edu/smith/econ116a/keynes1.pdf> op 10 oktober 2016

Pinker, S. (2012). *The better angels of our nature*. Penguin group: New York

Rosling, H. (2010). The magic washing machine. [TED Talk]. Opgevraagd van: http://www.ted.com/talks/hans_rosling_and_the_magic_washing_machine?language=en op 10 oktober 2016.